

(ISSN: 2602-4047)

Bozdağ, B. & Ergin, M. (2021). The Effect of Empathic Tendencies of University Students on Their Leadership Behaviors Preferred in Sports, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(12), 60-87.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.347>

ArticleType (Makale Türü): Research Article

THE EFFECT OF EMPATHIC TENDENCIES OF UNIVERSITY STUDENTS ON THEIR LEADERSHIP BEHAVIORS PREFERRED IN SPORTS

Berkan BOZDAĞ

Dr., Yozgat Bozok University, Yozgat, Turkey, brknbozdog@gmail.com

ORCID: 0000-0003-3657-4359

Murat ERGİN

Dr., Aksaray University, Aksaray, Turkey, muratergin@aksaray.edu.tr

ORCID: 0000-0001-6188-0492

Received: 21.12.2020

Accepted: 27.02.2021

Published: 12.03.2021

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the effect of empathic tendencies of university students on their leadership behaviors. Within the scope of this purpose, the sample of the study consists of a total of 414 participants, 201 female and 213 male, determined by the convenience sampling method among university students studying at Yozgat Bozok University and Kırşehir Ahi Evran University in the academic year 2019-2020. In the study, "Empathic Tendency Scale" (ETS) and "Leadership for Sports Scale" were used as data collection tools. The distribution of the data was examined with the Kolmogorov-Smirnov test and it was determined that the data showed a normal distribution when the kurtosis and skewness values were taken into account. Independent-Samples t Test, One-Way ANOVA, Pearson Correlation and Simple Linear Regression Analysis were used to analyze the data. As a result of the analyses made in this direction, it was determined that the mean scores of the leadership behaviors of the students were high while the mean scores of their empathic tendencies were at the medium level. When the correlation between the participants' empathic tendencies and leadership behaviors is examined, it is seen that there is no significant relationship between the mean scores of students obtained from the empathic tendency scale and the mean scores obtained from the leadership behavior tendency scale. When the linear regression analysis results regarding the effect of empathic tendencies on leadership behaviors were examined, it was determined that empathic tendencies had a positive effect on leadership behaviors, but this effect was not statistically significant. As a result, it is recommended to prepare training programs for students and to implement these programs regularly, since their leadership qualities and empathy skills can be improved with education.

Keywords: University student, leadership behavior, empathic tendency.

INTRODUCTION

Living beings have to communicate in order to maintain their lives. The communication that all living beings need has a completely different place in human life. This is because, unlike other living beings, human beings have the opportunity to examine and develop their ongoing communications (Dökmen, 2004). For human beings, who are a social entity, the quality of communication and the feedback they receive after communication affect the person's perception of him/herself. In this sense, empathic skill levels have a very important place in the quality of the communication process of individuals (Kaya & Siyez, 2010).

When the literature on the concept of empathy is examined, it is seen that the concept of empathy has been defined in different ways in the historical process. For example, Rogers, who has worked on empathy throughout his career, defined empathy in the 70's as "the process of putting him/herself in the place of the other person and looking at events from his/her perspective, understanding and perceiving the feelings and thoughts of that person correctly and communicating this situation to him/her" (Rogers, 1970; cited in Dökmen, 2004). In addition, there are different opinions about the training of empathy. Some researchers claim that this concept is an innate feature, while others state that empathy can be developed later. Today, the common opinion is that people can be taught to empathize in addition to having innate empathy skills (Shapiro, 2000). The aims of training are to ensure the creativity, entrepreneurship, taking responsibility and socialization of individuals, and to raise successful people with high motivation and advanced leadership characteristics who can live in harmony with people of different personalities (Dökmen, 1994).

A true leader has to provide the necessary environment and motivate the members of the organization to use their capacities in the best way. The leader is expected to master the emotions of the individuals in his/her team. This is because team members perform better when they feel comfortable and know they are valued. Therefore, correct team interaction brings success (Bülbüloğlu, 2001). In summary, one of the keys to being a successful leader, which is an important part of education (Ayyıldız Durhan, 2020), is to establish successful communication with empathy (Goleman, Welch & Welch, 2012).

According to Dökmen (2004), one of the obstacles to successful communication is interpersonal conflict, which is a common situation today. It is stated that individuals, who generally have a negative attitude towards their environment and who are prone to conflict, have a higher tendency to engage in communication conflicts and that their empathy levels may be lower (Dökmen 2004).

Empathy skills become even more important during the university period when conflicts are inevitable and the individual begins to socialize, leave the family and open up to the outside world, get involved in the social environment, and especially when relationships with family, friends and other circles differ and emotional changes begin. It is known that in this period, there is a strong desire to be included in the peer group and to be accepted by them and interpersonal interaction is experienced intensely. For this reason, it is a matter of curiosity to what extent the empathic actions of university students have an effect on their leadership behavior. When

the literature is examined, it is seen that the number of studies evaluating the effects of the empathic tendencies of university students on their leadership behavior is quite limited. In this context, the effect of the empathic tendencies of university students, who are the adults of our future, on their leadership behavior is a matter of curiosity. In addition, it is thought that the results obtained from the research and the suggestions made will contribute to the literature.

METHOD

In the study, it was aimed to examine the effect of empathic tendencies of university students on their leadership behaviors and to determine whether there is a significant difference between students' demographic characteristics. The model of this research is the relational screening model. In this approach, which is based on investigating and describing a past or present situation as it is, the event, phenomenon or situation under investigation is tried to be explained as it is (Karasar, 2015). Ethics committee approval of the study was obtained from Yozgat Bozok University Ethics Committee before starting the study (Decision No: 19/21).

Study Group

The sample of the study consists of a total of 414 participants, 201 female and 213 male, determined by easily accessible sampling method among university students studying at Yozgat Bozok University (YOBU) and Kırşehir Ahi Evran University (KAEU) in the academic year 2019-2020.

Table 1. Frequency and Percentage Distributions Regarding the Demographic Characteristics of the Students

Variable	Groups	f	%
Gender	Female	201	48.6
	Male	213	51.4
	Total	414	100
University	Yozgat Bozok	237	57.2
	Kırşehir Ahi Evran	177	42.8
	Total	414	100
Grade	1 st	99	23,9
	2 nd	124	30,0
	3 rd	87	21,0
	4 th	104	25,1
	Total	414	100

When Table 1 is examined, 51.4% (n=213) of the students were male and 48.6% (n=201) of them were female according to the gender variable. According to the university variable, 42.8% (n=177) of the students participating in the study were studying at Kırşehir Ahi Evran University, while 57.2% (n=237) were studying at Yozgat Bozok University. In terms of grade variable, 23.9% (n=99) of students were studying in the 1st grade, 30% (n=124) in the 2nd grade, 21% (n=87) in the 3rd grade, and 25.1% (n=104) in the 4th grade.

Data Collection Tools

The "Empathic Tendency Scale" (ETS) prepared by Dökmen (1988) to determine the empathic tendencies of the students and the "Leadership Scale for Sports" developed by Chelladurai and Saleh (1980) and adapted to Turkish

Culture by Tiryaki (2000) to determine the leadership behavior that students prefer and perceive were used as data collection tools.

Empathic Tendency Scale

Empathic Tendency Scale (ETS): This scale, prepared by Dökmen in 1988, was developed to measure the empathy potential of individuals in daily life, and is a one-dimensional Likert-type scale consisting of 20 questions. Each question is scored between 1 and 5. A minimum of 20 points and a maximum of 100 points can be obtained from the scale. While calculating the scores, 3rd, 6th, 7th, 8th, 11th, 12th, 13th, 15th questions are collected in reverse. The total score obtained represents the empathic tendency scores of the subjects. ETS was administered to a group of 70 students twice with three week intervals using the method of repeating the scale. The reliability of the scale obtained from this application was found to be 0.82. The split-half reliability of the scale between the scores the subjects got from the odd and even items of the scale was found to be 0.86 (Dökmen, 1988). The Cronbach Alpha reliability coefficient of the scale calculated in our research group was calculated as 0.74.

Leadership for Sports Scale

The "Leadership for Sports Scale" developed by Chelladurai and Saleh (1980) and adapted to Turkish Culture by Tiryaki (2000) consists of 40 items and five sub-dimensions. Answers given to the items are evaluated with a 5-point Likert type grading. This evaluation is in the form of never, rarely, occasionally, often, always. The scale consists of 5 sub-scales that describe leadership behaviors: Education and Training-ET, Democratic Behavior-DB, Authoritarian Behavior-AB, Social Support-SS, Positive Feedback-PF (Tiryaki, 2000). The internal consistency coefficients calculated by Toros and Tiryaki (2006) are .80 for (ET), .79 for (DB), .41 for (AB), .75 for (SS) and .60 for (PF). In this study, internal consistency coefficients calculated with Cronbach Alpha were calculated as .86 for education-training behavior, .75 for democratic behavior, .78 for social support behavior, .86 for positive feedback, and .68 for authoritarian behavior.

Data Analysis

The data obtained in the research were analyzed by using the SPSS 22.0 package program. The Kolmogorov-Smirnov test was conducted to test whether the data showed normal distribution, and after the data was found to be normally distributed, Independent Samples t-test and One-Way ANOVA (One-Way ANOVA) were used for students' gender and university variables. Pearson Correlation test was used in relational analysis. Linear regression analysis was used to determine the effect of university students' empathic tendencies on their leadership behaviors preferred in sports.

FINDINGS

Findings regarding the Data

Table 2. Distribution of the Mean Scores of the Participants from the Scales (n= 414)

Scales and Sub-Dimensions	$\bar{x}$	Sd
Education-Training (L1)	4.15	0.97
Democratic Behavior (L2)	4.12	0.99
Authoritarian Behavior (L3)	3.75	1.19
Social Support (L4)	4.05	1.02
Rewarding Behavior (L5)	4.01	0.99
Leadership Behavior (Total)	4.06	1.01
Empathic Tendencies Scale (ETS)	3.27	1.21

When Table 2 is examined, it is seen that the leadership behaviors of the students are at a high level with a mean score of $\bar{x}=4.06$, and their empathic tendency is at a medium level with a mean score of $\bar{x}=3.27$. When the sub-dimensions of the leadership behaviors scale applied to students are examined, it is seen that the mean scores of the students in all sub-dimensions are high and the highest mean score in the sub-dimensions of the leadership behaviors scale is in the education sub-dimension $\bar{x}=4.15$.

Table 3 shows the results of the t test regarding the significant difference in the Empathic Tendencies and Leadership Behaviors of the students according to their gender.

Table 3. T Test Results on the Significant Difference in the Empathic Tendencies and Leadership Behaviors of Students According to Their Gender

	Gender	n	$\bar{x}$	Sd	t	Df	p																																																																				
Education-Training (L1)	Female	201	4.23	0.44	3.63	412	.00**																																																																				
	Male	213	4.10	0.50				Democratic Behavior (L2)	Female	201	4.22	0.50	3.89	412	.00**	Male	213	4.02	0.55	Authoritarian Behavior (L3)	Female	201	3.91	0.64	5.08	412	.00**	Male	213	3.59	0.64	Social Support (L4)	Female	201	4.14	0.48	3.68	412	.00**	Male	213	3.96	0.49	Rewarding Behavior (L5)	Female	201	4.04	0.59	1.04	412	.23	Male	213	3.98	0.59	Leadership Behavior (Total)	Female	201	4.15	0.44	4.06	412	.00**	Male	213	3.98	0.43	Empathic Tendencies Scale (ETS)	Female	201	3.25	0.41	-0.72	412	.46
Democratic Behavior (L2)	Female	201	4.22	0.50	3.89	412	.00**																																																																				
	Male	213	4.02	0.55				Authoritarian Behavior (L3)	Female	201	3.91	0.64	5.08	412	.00**	Male	213	3.59	0.64	Social Support (L4)	Female	201	4.14	0.48	3.68	412	.00**	Male	213	3.96	0.49	Rewarding Behavior (L5)	Female	201	4.04	0.59	1.04	412	.23	Male	213	3.98	0.59	Leadership Behavior (Total)	Female	201	4.15	0.44	4.06	412	.00**	Male	213	3.98	0.43	Empathic Tendencies Scale (ETS)	Female	201	3.25	0.41	-0.72	412	.46	Male	213	3.28	0.44								
Authoritarian Behavior (L3)	Female	201	3.91	0.64	5.08	412	.00**																																																																				
	Male	213	3.59	0.64				Social Support (L4)	Female	201	4.14	0.48	3.68	412	.00**	Male	213	3.96	0.49	Rewarding Behavior (L5)	Female	201	4.04	0.59	1.04	412	.23	Male	213	3.98	0.59	Leadership Behavior (Total)	Female	201	4.15	0.44	4.06	412	.00**	Male	213	3.98	0.43	Empathic Tendencies Scale (ETS)	Female	201	3.25	0.41	-0.72	412	.46	Male	213	3.28	0.44																				
Social Support (L4)	Female	201	4.14	0.48	3.68	412	.00**																																																																				
	Male	213	3.96	0.49				Rewarding Behavior (L5)	Female	201	4.04	0.59	1.04	412	.23	Male	213	3.98	0.59	Leadership Behavior (Total)	Female	201	4.15	0.44	4.06	412	.00**	Male	213	3.98	0.43	Empathic Tendencies Scale (ETS)	Female	201	3.25	0.41	-0.72	412	.46	Male	213	3.28	0.44																																
Rewarding Behavior (L5)	Female	201	4.04	0.59	1.04	412	.23																																																																				
	Male	213	3.98	0.59				Leadership Behavior (Total)	Female	201	4.15	0.44	4.06	412	.00**	Male	213	3.98	0.43	Empathic Tendencies Scale (ETS)	Female	201	3.25	0.41	-0.72	412	.46	Male	213	3.28	0.44																																												
Leadership Behavior (Total)	Female	201	4.15	0.44	4.06	412	.00**																																																																				
	Male	213	3.98	0.43				Empathic Tendencies Scale (ETS)	Female	201	3.25	0.41	-0.72	412	.46	Male	213	3.28	0.44																																																								
Empathic Tendencies Scale (ETS)	Female	201	3.25	0.41	-0.72	412	.46																																																																				
	Male	213	3.28	0.44																																																																							

When Table 3 is examined, as a result of examining whether there is a significant difference in the mean scores of the students' empathic tendencies according to their gender, no significant difference was found in their empathic tendencies according to the gender. Except for the rewarding behavior sub-dimension of the students' leadership behaviors scale, it was concluded that the total score of the scale and the mean scores obtained in all other sub-dimensions were significantly different in favor of female students.

Table 4 shows the results of the t test regarding the significant difference between the Students' Empathic Tendencies and Leadership Behaviors according to their University.

Table 4. t Test Results for the Significant Difference in Students' Empathic Tendencies and Leadership Behaviors According to Their University

	University	n	$\bar{x}$	Sd	t	Df	p
Education-Training (L1)	KAEU	177	4.22	0.45	1.90	412	.06
	YOBU	237	4.13	0.49			
Democratic Behavior (L2)	KAEU	177	4.11	0.54	-0.30	412	.76
	YOBU	237	4.13	0.53			
Authoritarian Behavior (L3)	KAEU	177	3.66	0.71	-2.33	412	.02*
	YOBU	237	3.81	0.62			
Social Support (L4)	KAEU	177	4.14	0.50	3.10	412	.02*
	YOBU	237	3.99	0.48			
Rewarding Behavior (L5)	KAEU	177	4.06	0.52	1.45	412	.14
	YOBU	237	3.98	0.62			
Leadership Behavior (Total)	KAEU	177	4.09	0.45	1.07	412	.28
	YOBU	237	4.04	0.44			
Empathic Tendencies Scale (ETS)	KAEU	177	3.33	0.42	2.79	412	.01**
	YOBU	237	3.22	0.42			

When Table 4 is examined, it is seen that there is a significant difference in the mean scores of the empathic tendencies of the students according to the university variable, as a result of the examination of whether there is a significant difference in the empathic tendencies of the students according to the university variable ($p < 0.01$). This significant difference is due to the fact that the mean scores ($\bar{x}=3.33$) of the students at Kırşehir Ahi Evran University obtained from the "Empathic Tendency" scale ($\bar{x}=3.33$) are higher than the mean scores of the students at Yozgat Bozok University obtained from the "Empathic Tendency" scale ($\bar{x}=3.22$).

It was examined whether there is a significant difference in leadership behaviors of students according to the university variable. When examining the levels of "Authoritarian Behavior Leadership", one of the sub-dimensions of Leadership Behaviors, according to the university variable, it is seen that there is a significant difference according to ($p < 0.05$). The reason for this significant difference is that the mean scores of the students at Yozgat Bozok University ($\bar{x}=3.81$) from obtained from the "Authoritarian Behavior Leadership" sub-dimension are higher than the mean scores of the students at Kırşehir Ahi Evran University ($\bar{x}=3.66$). When the levels of "Social Support Leadership", one of the Leadership Behaviors sub-dimensions, are examined according to the university variable, it is seen that there is a significant difference according to ($p < 0.05$). This significant difference is due to the fact that the average scores of the students in Yozgat Bozok University ($\bar{x}=4.14$) from the sub-dimension of "Social Support Leadership" are higher than the mean scores ($\bar{x} = 3.99$) of the students at Kırşehir Ahi Evran University. According to the university variable, it is understood that there is no statistical significance ($p > 0.05$) between the total mean scores of leadership behaviors and sub-dimensions of Education-Training, Democratic Behavior and Rewarding Behavior of the same scale.

Table 5 shows the One-Way ANOVA results regarding the difference in Empathic Tendencies and Leadership Behaviors according to the variable of participants' grades.

Table 5. The One-Way ANOVA Results Regarding the Difference in Empathic Tendencies and Leadership Behaviors According to the Variable of Participants' Grades

Scales and Sub-dimensions	Grade Level	n	$\bar{x}$	Sd	Levene Test		F	p	Tamhane's
					Statistics	p			
Education Training (L1)	1 st grade (1)	99	4.19	0.43	3.88	0.01	2.69	.05*	2-3
	2 nd grade (2)	124	4.08	0.54					
	3 rd grade (3)	87	4.26	0.45					
	4 th grade (4)	104	4.17	0.44					
Democratic Behavior (L2)	1 st grade (1)	99	4.24	0.46	4.97	0.00	2.17	.09	-
	2 nd grade (2)	124	4.07	0.62					
	3 rd grade (3)	87	4.08	0.53					
	4 th grade (4)	104	4.09	0.47					
Authoritarian Behavior (L3)	1 st grade (1)	99	3.96	0.66	0.94	0.42	4.59	.00**	1-2
	2 nd grade (2)	124	3.67	0.62					1-4
	3 rd grade (3)	87	3.71	0.62					
	4 th grade (4)	104	3.68	0.71					
Social Support (L4)	1 st grade (1)	99	4.09	0.47	0.93	0.43	2.04	.11	-
	2 nd grade (2)	124	4.08	0.51					
	3 rd grade (3)	87	4.09	0.49					
	4 th grade (4)	104	3.95	0.49					
Rewarding Behavior (L5)	1 st grade (1)	99	4.08	0.55	5.51	0.00	4.38	.01**	3-4
	2 nd grade (2)	124	4.01	0.62					
	3 rd grade (3)	87	4.14	0.41					
	4 th grade (4)	104	3.85	0.66					
Leadership Behavior (Total)	1 st grade (1)	99	4.14	0.42	2.57	0.54	2.18	.09	-
	2 nd grade (2)	124	4.02	0.50					
	3 rd grade (3)	87	4.10	0.41					
	4 th grade (4)	104	4.01	0.44					
Empathic Tendencies Scale (ETS)	1 st grade (1)	99	3.24	0.36	2.94	0.33	1.27	.29	-
	2 nd grade (2)	124	3.27	0.43					
	3 rd grade (3)	87	3.33	0.47					
	4 th grade (4)	104	3.22	0.43					

When Table 5 is examined, there is no significant difference ($p > 0.05$) in the mean scores of the Empathic Tendencies of the students according to their grade level as a result of examining whether there is a significant difference in the Empathic Tendencies mean scores of the students according to their grade level. When examining the findings regarding the difference in Leadership Behaviors scale and its sub-dimensions according to the grade variable, it was determined that there is a significant difference at the grade level of the "Education and Training" levels, one of the sub-dimensions of the "Leadership Behavior" scale ($F=2.69$, $p=0.05$, $p < 0.05$). In order to determine which group caused the significant difference, Tamhane's T2 test was performed as a result of the variances not being homogeneous from Post Hoc tests. According to the Tamhane's T2 test result, it was determined that there is a significant difference between the 2nd group and the 3rd group of the students' grade levels at the level of "Education and Training" which is one of the sub-dimensions of the "Leadership Behaviors" scale. It was observed that the levels of Education and Training, one of the sub-dimensions of the Leadership Behavior, of the students at the 3rd grade level ($\bar{x}=4.26$) were higher than the students at the 2nd grade level ($\bar{x} = 4.08$).

It was determined that students' levels of "Authoritarian Behavior", which is one of the sub-dimensions of the "Leadership Behavior" scale, differ significantly according to the grade level ($F=4.59$, $p=0.00$, $p<0.05$). According to the result of Tamhane's T2 test performed to determine which group caused the significant difference, it was concluded that the mean scores of 1st grade students ($\bar{x}=3.96$) were higher than the students of 2nd grade ($\bar{x}=3.67$) and 4th grade ($\bar{x}=3.68$) in the "Authoritarian Behavior" sub-dimension of the "Leadership Behavior" scale. It was determined that students levels of "Rewarding Behavior" which is one of the "Leadership Behavior" sub-dimensions differ significantly according to the grade level ($F = 4.38$, $p = 0.01$, $p < 0.01$). According to the results of Tamhane's T2 test performed in order to determine which group caused the significant difference, it was concluded that the mean score of the students in the 3rd grade ($\bar{x}=4.14$) is higher than the mean score of the students in the 4th grade ($\bar{x} = 3.85$) in the "Rewarding Behavior" sub-dimension of the "Leadership Behavior" scale. It was determined that there was no significant difference ($p > 0.05$) in the total score of "Leadership Behaviors" scale and the Democratic Behavior and Social Support sub-dimensions of the scale according to the grade variable.

Table 6 shows the correlation test results showing the relationship between Students' Empathic Tendencies and Leadership Behaviors.

Table 6. Correlation Test Results Showing the Relationship Between Empathic Tendencies and Leadership Behaviors

Variable	L F1	L F2	L F3	L F4	L F5	L Top	EEÖ
Education Training (L1)	1						
Democratic Behavior (L2)	.752**	1					
Authoritarian Behavior (L3)	.529**	.605**	1				
Social Support (L4)	.721**	.704**	.595**	1			
Rewarding Behavior (L5)	.651**	.508**	.368**	.486**	1		
Leadership Behavior (Total)	.918**	.885**	.726**	.854**	.705**	1	
Empathic Tendencies Scale (ETS)	.088	.005	-.027	.064	.003	.042	1

When Table 6 is examined, it is seen that there is no significant relationship between the mean scores obtained from the empathic tendencies scale by the students and the mean scores obtained from the scale of leadership behavior tendencies.

Table 7 shows the Linear Regression Analysis Results Regarding the Effect of Empathic Tendencies on Leadership Behaviors.

Table 7. Linear Regression Analysis Results Regarding the Effect of Empathic Tendencies on Leadership Behaviors

Variable	B	Sd	t	p
Constant	156.695	6.816	22.988	.000
Empathic Tendencies	0.088	0.104	0.848	.397
R= 0.042	R2=-0.001			
F(1.413)=0.719	p= 0.397		Durbin-Watson=1.839	

When Table 7 is examined, it is determined that our Durbin Watson value is greater than 1.5 and close to 2, so there is no autocorrelation between the dependent variable (Leadership Behaviors) and the independent variable (Empathic Tendencies), and the relationship between the dependent variable and the independent variable is not false. The fact that Durbin Watson value is close to 2 indicates that we can make Regression analysis to our data. Generally, a Durbin-Watson test value of 1.5-2.5 indicates that there is no autocorrelation (Kalaycı, 2005). The relationship between Empathic Tendencies and Leadership Behaviors was not found to be significant ($F(1.413)=0.719$ $p > 0.05$ $p=0.397$). According to the results of the regression analysis, the regression equation for predicting the tendency towards leadership behaviors is as follows: Leadership Behaviors = $156.70 + 0.088 * \text{Empathic Tendencies}$. According to this equation, it is seen that when Empathic Tendencies are increased by one unit, the tendency towards Leadership Behaviors is positively affected by 1.408, but this effect is not statistically significant ($p > 0.05$ $p=0.397$).

DISCUSSION and CONCLUSION

In this study, it was aimed to determine the empathic tendencies of university students and their effect on leadership behaviors. As a result of the data obtained from the study, it was concluded that the mean scores obtained by the female students from the "Empathic Tendencies" scale were significantly higher than the male students according to the gender variable among the participants. When the literature is examined, it is seen that there are many studies supporting this finding. Dorak and Vurgun (2006), in their study examining the empathy levels of athletes of different genders engaged in team sports, concluded that the empathy levels of female athletes are higher than that of men. In the study by Karakaya (2001) on the empathy skills of nursing students, it was concluded that female students' empathy scores were significantly higher than male students. As a result of their study on teacher candidates, Ekinci (2009) analyzed the mean scores of empathic tendencies by gender and concluded that there is a significant difference in favor of female participants. In the study by Satilmis (2012), it was stated that female students' affective, cognitive and total empathy levels were higher than male students' empathy levels. In the study of Bakır (2019) on university students, it was found that women generally have more empathy skills compared to men. In addition, there are findings that support the findings of the present study in Erçoban (2003) study on primary school branch teachers, and also in the studies of Cohen and Strayer (1996), D'Ambrosio, Olivier, Didon, and Besche (2009). In some studies in the literature, no difference was found in the mean scores of empathic tendency according to gender. Akçakoyun, Çalışkan, and Karlı (2010) concluded in their study on athletes that the gender variable does not make a difference on the level of empathy. Yaydırgan (2008), on the other hand, stated that there is no significant difference between boys and girls in terms of empathic tendency levels. In the present study, the reason for the high empathic tendency of female individuals may be due to the more sensitive and emotional upbringing of female individuals from an early age.

As a result of the data obtained from the study, it was concluded that gender female students' Leadership Behavior levels are significantly higher than male students according to gender variable among the participants, in terms of "Leadership in Education and Training", "Democratic Behavior Leadership", "Authoritarian Behavior

Leadership", "Social Support Leadership", which are sub-dimensions of leadership behaviors, and Leadership Behaviors scale. As a result of examining the "Rewarding Behavior Leadership" levels, one of the sub-dimensions of Leadership Behaviors according to gender, it was concluded that there was no statistically significant difference. When the literature is examined, there are studies that are in line with the current study: Gardiner and Tiggemann (1999) found in their study that, according to gender, female individuals' interpersonal relationship orientations and task orientations of leadership style behaviors were significantly higher than male individuals. Unlike our study, Aydın et al. (2016) examined the leadership characteristics of students in Schools of Physical Education and Sports and concluded that there is a significant difference in favor of women only in the human resources frame sub-dimension of the scale, and the difference in other sub-dimensions is not significant. In the study of Özdenk (2015) on individuals who do sports and those who do not, it was stated that supportive and participatory (people-oriented) situations do not make a difference on the gender variable. Again, Eagly and Johnson (1990) found in their studies on gender and leadership characteristics that women display a more democratic and participatory leadership style, while men show autocratic and imperative leadership styles. This can be explained by the fact that female students have more skills to understand the feelings and thoughts of the other person than male students by putting themselves in the place of the other person.

As a result of the analysis conducted to determine whether the empathic tendencies of the students differ according to the variable of the university they study at, it was determined that the "Empathic Tendencies" levels of the students studying at Kirşehir Ahi Evran University were significantly higher than the students studying at Yozgat Bozok University. When the students' levels of "Social Support Leadership", one of the sub-dimensions of the leadership behaviors, are examined according to the university variable, it was determined that the "Social Support Leadership" levels of the students studying at Kirşehir Ahi Evran University were significantly higher than those of Yozgat Bozok University. When the students' levels of "Authoritarian Behavior Leadership", one of the sub-dimensions of leadership behaviors, are examined according to the university variable, it was concluded that the mean scores of the students studying at Yozgat Bozok University were significantly higher than the students studying at Kirşehir Ahi Evran University. There are no studies in the literature that reveal whether there is any significant difference between the university variable and empathic tendency. This can be explained by the difference between the sample group studied and the measurement tools.

As a result of the data obtained from the study, it was determined that there was no statistically significant difference ($p > 0.05$) at the grade level in the "Empathic Tendencies" scale according to the grade level variable ($p > 0.05$). Studies related to this finding are very few in the literature. In the study conducted by Mete and Gerçek (2005) on nursing students, it was concluded that the higher the grade level, the higher the empathic skill mean scores. In the study of Karakaya (2001) on the empathy skill scores of nursing students, it was stated that the empathy skill scores of 4th grade students were significantly higher than the 1st grade students. Again, Ekinci (2009) found that empathic tendencies of 4th grade students were higher than 1st grade students in their study on teacher candidates. This finding may be due to the fact that empathy skill should have been acquired at an earlier age.

When examining the difference of the students' levels of "Education-Training", which is one of the sub-dimensions of the "Leadership Behavior" scale according to the grade variable, it was determined that the education and training levels, which are one of the sub-dimensions of leadership behavior, of the students who are at the 3rd grade level are significantly higher than the students at the 2nd grade. When examining the difference of the students' levels of "Authoritarian Behavior", which is one of the sub-dimensions of the "leadership behavior" scale, according to the grade level, it was observed that the levels of the authoritarian behavior, which is one of the sub-dimensions of leadership behaviors, of the students at the 1st grade level were found to be significantly higher than the 2nd and 4th grade students. When examining the difference of the students' levels "Rewarding behavior", which is one of the sub-dimensions of the "Leadership behavior" scale, according to the grade level, it was observed that the rewarding behavior levels, which are one of the sub-dimensions of leadership behavior, of students at the 3rd grade level were found to be significantly higher than those of the 4th grade. When the literature was reviewed, it was found in the study by Uslu (2018) on the leadership perceptions of university students that there is a statistically significant difference in favor of 4th grade students between fourth-year students and first-year students. In the "Leadership Characteristics of Students of the School of Physical Education and Sports" study conducted by Yıldırım (2020), it was determined that the leadership characteristics of 4th grade students are higher than the 1st, 2nd and 3rd grade students. Again, Dugan and Komives (2007) and Lin (2003) support the conclusion in their studies that leadership skills increase as the grade level increases. Unlike these studies, Özmutlu (2008) stated in the study on students of Physical Education and Sports High Schools that the class variable did not make a difference on leadership skills. This can be explained by the students' ability to develop their leadership skills and the inclusion of more practical courses (community service practices, teaching practice, internship, etc.) in the curriculums of upper classes.

It is seen that there is no statistically significant relationship between the students' empathic tendencies scale and the leadership behavior tendencies scale. According to the linear regression analysis results regarding the effect of empathic tendencies on leadership behavior, it was concluded that empathic tendencies affect leadership behavior positively, but this effect was not statistically significant. When the literature is examined, there are studies that are in parallel with the current study: Vural (2008), in the study on preschool administrators, concluded that the leadership characteristics do not differ statistically significantly according to the empathic skill levels of the administrators. In the study conducted by Bell and Hall (1954), it was concluded that there was a relationship between individuals' empathy skills and leadership characteristics. Differently from the study, Kellet et al. (2002) found that empathy and leadership are positively correlated in their study carried out mostly on university students. Bakir (2019), in the study on sports sciences students, found that there was a significant relationship between empathic tendency scores and the sub-dimensions of democratic behavior, education-training and autocratic behavior, which are among the sub-dimensions of preferred leader behavior. Erkmen (2007), in the study on university students, figured out that there was a significant relationship between students' empathic tendency scores and the sub-dimensions of social support, positive feedback, and education-training, which are among the sub-dimensions of preferred leader behavior. Similarly, Gunther et al. (2007) found

in their study on nursing students that many features of leadership have a positive relationship with empathy. In the study conducted by Küçük (2017) on students with and without special skills, it was concluded that the leadership levels of students with special abilities were higher than students without special skills. In the study of Stogdill (1981), it was stated that leadership is related to many features and one of these features is intelligence. Bass (1990) stated that intelligence is an important feature for leadership, and specified that there is a strong relationship between intelligence and leadership in general.

In conclusion, when examining the leadership talent literature, which is very important for university students, it is seen that the studies conducted at the university level are quite limited. The concept of empathy, which must be present in a leader, is a very important concept that affects the communication between individuals.

RECOMMENDATIONS

In the studies to be carried out, it is thought that increasing the studies on empathy and leadership training, as well as the studies on empathy, communication and personal development that provide the opportunity to develop leadership qualities for university students, who are the adults of the future, will be important and useful.

ETHICAL TEXT

“In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. The responsibility belongs to the author (s) for any violations that may arise regarding the article.”

Author(s) Contribution Percentage Statement: The first author contributed 60%, the second author contributed 40%.

REFERENCES

- Akçakoyun, F., Çalışkan, E. & Karlı, H. (2010). The comparison of empathy levels of martial artists and team sportsmen. *Turkish Kick Boxing Federation Journal of Sport Science*, 3(2), 37-47.
- Aydın, R., Bozkuş, T. & Kul, M. (2016). Examination leadership of the students studying according to gender variable in the schools of physical education and sports. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4 (Special Issue 1), 122-131.
- Ayyıldız Durhan, T. (2020). Leisure education of trainer candidates. *National Journal of Sport Sciences*, 4(1), 1-17.
- Bakır, Ç. (2019). *The comparison of emphatic tendencies among the students at the Firat University Sports Sciences Faculty with their desired leadership behaviour* [Unpublished master's thesis]. Firat University.
- Bass, B. M. & Stogdill, R. M. (1990). Bass & Stogdill's handbook of leadership: Theory, research, and managerial applications. Simon and Schuster.
- Bell, G. B. & Hall, H. E. (1954). The relationship between the leadership and empathy. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 49, 156-157.

- Bülbüloğlu, A. (2001). *A Survey research: The Effections of emotional intelling; on leadership* [Unpublished master's thesis]. Karadeniz Technical University.
- Chelladurai, P. & Saleh, S. D. (1980). Dimensions of leader behavior in sports: development of a leadership scale. *Journal of Sport Psychology*, 2(1), 34-45.
- Cohen, D. & Strayer, J. (1996). Empathy in conduct-disordered and comparison youth. *Developmental Psychology*, 32(6), 988.
- D'Ambrosio, F., Olivier, M., Didon, D. & Besche, C. (2009). The basic empathy scale: A French validation of a measure of empathy in youth. *Personality and Individual Differences*, 46(2), 160-165.
- Dorak, F. & Vurgun, N. (2006). The relation of empathy and team cohesion in terms of team sports. *SPORMETRE The Journal of Physical Education and Sport Science*, 4(2), 73-77.
- Dökmen, Ü. (1988). Measuring empathy based on a new model and improved with psychodram. Ankara University Journal of Faculty of Educational Science, 2(1-2), 155-190.
- Dökmen, Ü. (1994). *İletişim çatışmaları ve empati* [Communication conflicts and empathy]. Remzi Publishing.
- Dökmen, Ü. (2004). *Sanatta ve günlük yaşamda iletişim çatışmaları ve empati* [Communication conflicts and empathy in art and daily life]. Sistem Publishing.
- Dugan, J. P. & Komives, S. R. (2007). Developing leadership capacity in college students. College Park: National Clearinghouse for Leadership Programs.
- Eagly, A. H. & Johnson, B. T. (1990). Gender and leadership style: A meta-analysis, *Psychological Bulletin*, 108(2), 233.
- Ekinci, Ö. (2009). *Analysis of the empathy and the critical thinking disposition of the teacher candidates* [Unpublished master's thesis]. Department of Educational Sciences of Çukurova University.
- Erçoban, S. (2003). *A Review of emphatic inclination level of the teachers in different branches in the second grade of primary education from the point of view of various* [Unpublished master's thesis]. Uludağ University.
- Erkmen, G. (2007). *The comparison of emphatic tendencies among the students at the Selçuk University physical education and sports high school with their desired leadership behavior* [Unpublished master's thesis]. Selçuk University.
- Gardiner, M. & Tiggemann, M. (1999). Gender differences in leadership style, job stress and mental health in male-and female-dominated industries. *Journal of occupational and organizational psychology*, 72(3), 301-315.
- Goleman, D., Welch, S. & Welch, J. (2012). *What makes a leader?* Findaway World, LLC.
- Gunther, M., Evans, G., Mefford, L. & Coe, T. R. (2007). The relationship between leadership styles and empathy among student nurses. *Nursing Outlook*, 55(4), 196-201.
- Karakaya, A. D. (2001). *The Empathic skills of nursing students in Akdeniz University* [Unpublished master's thesis]. İstanbul University.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. [Scientific research method]. Nobel Publishing.
- Kaya, A. & Siyez, D. M. (2010). Child and adolescent KA-SI empathic tendency scale: development, validity and reliability study. *Education and Science*, 35(156).

- Kellett, J. B., Humphrey, R. H. & Sleeth, R. G. (2002). Empathy and complex task performance: Two routes to leadership. *The Leadership Quarterly*, 13(5), 523-544.
- Küçük, H. D. (2017). *The relationship between empathy and leadership skills in gifted and non-gifted 4th and 5th grade students* [Unpublished master's thesis]. Bahçeşehir University.
- Lin, G. J. (2003). *Leadership development of college students in Taiwan* [Unpublished doctoral dissertation]. Indiana University.
- Metem, S. & Gerçek, E. (2005). The examination of empathic tendency and skills on nursing students who are educated with PBL method. *Journal of the School of Nursing*, 9(2), 11-17.
- Özdenk S. (2015). Investigations on emotional intelligence and leadership characteristics of individuals lacking sport habits and athletes dealing with individual and team sports [Unpublished doctoral dissertation]. Gazi University.
- Özmutlu, İ. (2008). *Comparing the leadership and creativity characters of the students studying in the schools of physical education and sports (Sample of Gazi University) University* [Unpublished master's thesis]. Gazi University
- Satılmış, B. H. (2012). *Psychological symptoms and emphatic inclination level of ninth grade students according to some variants* [Unpublished master's thesis]. Hacettepe University.
- Shapiro, L. E. (2000). *How to raise a child with a high EQ. A parents guide to emotional intelligence*. Varlık Publications.
- Stogdill, R. M. (1981). *Traits of leadership: A follow-up to 1970*. In B. Bass (Ed.) Handbook of leadership (59-78). Free Press.
- Tiryaki İ. (2000). *Spor psikolojisi, kavramlar, kuramlar ve uygulama*. [Sports psychology, concepts, theories and practice]. Eylül Book and Publishing.
- Toros, T. & Tiryaki, Ş. (2006). Validity and reliability study of the version of leadership in sports scale of perception of coach behavior of footballers. *9. International Sport Sciences Congress, Muğla*.
- Uslu, T. (2018). *University students' perception of leadership, academic self-efficacy and school alienation (Erzincan University sample)* [Unpublished doctoral dissertation]. İnönü University.
- Vural, Ö. (2008). Examination of administrators' leadership characteristics and empathic skills in early childhood institutions [Unpublished master's thesis]. Ankara University.
- Yaydırğan, İ. (2008). *The usage of literary products in developing emphatic skills through group counseling* [Unpublished master's thesis]. Marmara University.
- Yıldırım, M. (2020). *Leadership characteristics of the school of physical education and sports students*. Özgür Karataş (Eds.), In: Spor Bilimleri Alanında Akademik Çalışmalar, (ss. 83-102). Gece Kitaplığı.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİK EĞİLİMLERİNİN SPORDA TERCİH ETTİKLERİ LİDERLİK DAVRANIŞLARINA ETKİSİ

Öz

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin empatik eğilimlerinin liderlik davranışlarına etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında, çalışmanın araştırma grubunu; 2019-2020 eğitim-öğretim döneminde Yozgat Bozok Üniversitesi ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencileri içerisinde kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenen 201 kadın 213 erkek olmak üzere toplam 414 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırmada; veri toplama aracı olarak "Empatik Eğilim Ölçeği" (EEÖ) ve "Spor İçin Liderlik Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin dağılımı Kologorov-Smirnov testi ile incelenmiş ve basıklık ve çarpıklık değerleri dikkate alındığında verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Verilerin analizinde Independent-Samples t testi, One-Way ANOVA, Pearson Korelasyon ve Basit Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır. Bu doğrultuda yapılan analizler sonucunda, öğrencilerin liderlik davranışlarının ortalama puanlarının yüksek düzeyde olduğu, empatik eğilimlerinin ise ortalama puanlarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların empatik eğilimleri ile liderlik davranışları arasındaki korelasyon incelendiğinde; öğrencilerin empatik eğilimleri ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları ile liderlik davranışları eğilimleri ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir. Empatik eğilimlerin, liderlik davranışları üzerindeki etkisine ilişkin doğrusal regresyon analiz sonuçları incelendiğinde; Empatik eğilimlerin liderlik davranışlarına olumlu yönde etkilediği ancak bu etkinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak liderlik özellikleri ve empati kurma becerilerinin eğitimle geliştirilebilir özelliğe sahip olması nedeniyle, öğrenciler için eğitim programları hazırlanması ve hazırlanacak bu programların düzenli uygulanması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Üniversite öğrencisi, liderlik davranışı, empatik eğilim.

GİRİŞ

Canlılar hayatlarını devam ettirebilmek için iletişimde bulunmak zorundadır. Bütün canlıların ihtiyaç duyduğu iletişimin insan yaşamındaki yeri ise bambaşkadır. Çünkü insan diğer canlılardan farklı olarak, sürdürmekte olduğu iletişimlerini inceleme ve geliştirme şansına sahiptir (Dökmen, 2004). Sosyal bir varlık olan insan için iletişimin kalitesi, iletişim sonrası almış olduğu geri bildirim kişinin kendine ilişkin algılarını etkilemektedir. Bu anlamda kişilerin iletişim sürecinin kalitesinde, empatik beceri düzeyleri çok önemli bir yere sahiptir (Kaya ve Siyez, 2010).

Empati kavramı ile ilgili literatür incelendiğinde empati kavramının tarihsel süreç içerisinde farklı şekillerde tanımlandığı görülmektedir. Örneğin; meslek yaşamı boyunca empati konusunda çalışmalar yapan Rogers 72'li yıllarda empatiyi "bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlaması, hissetmesi ve bu durumu ona iletmesi süreci" olarak tanımlamıştır (Rogers, 1970; akt. Dökmen, 2004). Buna ek olarak empatinin eğitimi ile ilgili farklı görüşlere rastlanmaktadır. Kimi araştırmacılar bu kavramın doğuştan gelen bir özellik olduğunu ileri sürerken, bazıları ise empati kurmanın sonradan geliştirilebileceğini belirtmektedir. Günümüzde üzerinde ortak karara varılan görüş ise; insanların doğuştan empati kurma becerilerinin bulunmasının yanı sıra empati kurmanın öğretilabileceği yönündedir (Shapiro, 2000). Eğitimin hedefleri bireylerin yaratıcılığını, girişimciliğini, sorumluluk almasını ve sosyalleşmelerini sağlamak, farklı kişilikteki insanlarla uyum içinde yaşayabilen motivasyonu yüksek ve lider özellikleri gelişmiş başarılı insanlar yetiştirmektir (Dökmen, 1994).

Gerçek bir lider örgüt üyelerinin kapasitelerini en iyi şekilde kullanmaları için gerekli ortamı sağlamak ve üyelerini motive etmek zorundadır. Liderden takımındaki bireylerin duygularına hakim olması beklenir. Çünkü takımı oluşturan kişiler kendilerini rahat hissettiklerinde ve kendilerine değer verildiğini bildiklerinde daha yüksek performans gösterirler. Dolayısı ile doğru takım etkileşimi başarıyı getirir (Bülbüloğlu, 2001). Özetle eğitimin de önemli bir parçası niteliğinde olan (Ayyıldız Durhan, 2020) başarılı bir lider olabilmenin anahtarlarından biri empati yaparak başarılı bir iletişim kurmaktır (Goleman, Welch, & Welch, 2012).

Dökmen (2004)'e göre başarılı bir iletişimin önündeki engellerinden biri de kişiler arası çatışmadır. Günümüzde çokça rastlanılan bir durumdur. Genelde çevresine olumsuz tutuma sahip, çatışmaya yatkın kişiliğe sahip bireylerin iletişim çatışmalarına girme eğilimlerinin daha fazla olduğu, empati kurma düzeylerinin ise daha düşük olabileceği belirtilmektedir (Dökmen 2004).

Çatışmaların kaçınılmaz olduğu ve bireyin sosyalleşmeye başladığı, aileden çıkıp dış dünyaya açıldığı, toplumsal çevreye iyice karıştığı ve özellikle aile, arkadaş ve diğer çevresi ile ilişkilerin farklılaştığı, duygusal yönden değişimlerin başladığı üniversite döneminde empati becerileri daha da önemli hale gelmektedir. Bu dönemde akran grubu içerisinde yer alabilmek ve tarafından kabul görebilmek güçlü bir istek olarak karşımıza çıktığı gibi kişiler arası etkileşimin yoğun olarak yaşandığı bir dönem olduğu bilinmektedir. Bu sebeple üniversite öğrencilerinin empatik eylemlerinin liderlik davranışlarına etkisinin ne oranda olduğu merak konusudur. Alanyazın incelendiğinde üniversite öğrencilerinin empatik eğilimlerinin liderlik davranışlarına etkisini

değerlendiren araştırma sayısının oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çerçevede, geleceğimizin yetişkinleri olan üniversite öğrencilerinin empatik eğilimlerinin liderlik davranışlarına etkisi merak konusudur. Ayrıca araştırmadan elde edilen sonuçların ve yapılan önerilerin literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin empatik eğilimlerinin liderlik davranışlarına etkisi ve aynı zamanda öğrencilerin demografik özellikleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Bu araştırmanın modeli ilişkisel tarama modeli niteliğindedir. “Geçmişte ya da şu an var olan bir durumu olduğu gibi araştırıp betimlemeyi temel alan bu yaklaşımda araştırmaya konu olan olay, olgu veya durum olduğu gibi anlatılmaya çalışılır” (Karasar, 2015). Araştırmanın etik kurul onayı araştırmaya başlamadan önce Yozgat Bozok Üniversitesi Etik Komisyonu’ndan alınmıştır (Karar No: 19/21).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Yozgat Bozok Üniversitesi (YOBÜ) ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi (KAEÜ)’nde öğrenim gören üniversite öğrencileri, içerisinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenen 201 kadın 213 erkek olmak üzere toplam 414 katılımcı oluşturmaktadır.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	201	48.6
	Erkek	213	51.4
	Toplam	414	100
Üniversite	Yozgat Bozok	237	57.2
	Kırşehir Ahi Evran	177	42.8
	Toplam	414	100
Sınıf	1.	99	23,9
	2.	124	30,0
	3.	87	21,0
	4.	104	25,1
	Toplam	414	100

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre %51,4’ü (n=213) erkek, %48,6’sı (n=201) kadındır. Üniversite değişkenine göre araştırmaya katılan öğrencilerin %42,8’i (n=177) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi’nde öğrenim görmekteyken, %57,2’si (n=237) Yozgat Bozok Üniversitesinde öğrenim görmektedir. Sınıf değişkeni açısından öğrencilerin %23,9’u (n=99) 1. sınıf, %30’u (n=124) 2. sınıf, %21’i (n=87) 3. sınıf, %25,1’i (n=104) 4. sınıf öğrencisi olarak öğrenim görmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, öğrencilerin empatik eğilimlerini belirlemek üzere Dökmen (1988) tarafından hazırlanan “Empatik Eğilim Ölçeği” (EEÖ), öğrencilerin tercih ettikleri ve algıladıkları liderlik davranışını belirlemek için ise Chelladurai ve Saleh’ in (1980) geliştirdiği Tiryaki (2000)’nin Türk Kültürüne uyarladığı “Spor için Liderlik Ölçeği” kullanılmıştır.

Empatik Eğilim Ölçeği

Empatik Eğilim Ölçeği (EEÖ): Dökmen'in 1988 yılında hazırladığı bu ölçek, kişilerin günlük yaşamda empati kurma potansiyellerinin ölçülmesi amacıyla geliştirilmiş, 20 sorudan oluşan tek boyutlu likert tipi bir ölçektir. Her soruya 1 - 5 arasında puan verilmektedir. Ölçekten en az 20 puan, en fazla 100 puan alınabilmektedir. Puanlar hesaplanırken 3.,6.,7.,8.,11.,12.,13.,15. sorular tersten toplanmaktadır. Deneklerin empatik eğilim puanlarını alınan toplam puan ifade etmektedir. EEÖ, 70 kişilik bir öğrenci grubuna, ölçeğin tekrarı yöntemiyle, üç hafta arayla iki defa uygulanmıştır. Bu uygulamadan elde edilen ölçeğin güvenilirliği 0.82 bulunmuştur. Deneklerin, ölçeğin tek ve çift maddelerinden aldıkları puanlar arasındaki ölçeği yarılama güvenilirliği 0.86 olarak bulunmuştur (Dökmen, 1988). Ölçeğin araştırma grubumuzda hesaplanan, Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.74 olarak hesaplanmıştır.

Spor için Liderlik Ölçeği

Chelladurai ve Saleh' in (1980) geliştirdiği, Tiryaki (2000)'nin Türk Kültürüne uyarladığı "Spor için Liderlik Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek 40 madde ve beş alt boyuttan oluşmaktadır. Maddelere verilen cevaplar 5'li Likert tipi derecelendirme ile değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme: Hiçbir zaman, nadiren, arada sırada, sık sık, her zaman şeklindedir. Ölçek lider davranışlarını betimleyen 5 alt ölçekten oluşmaktadır; Eğitim ve Öğretim-EÖ, Demokratik Davranış-DD, Otoriter Davranış-OD, Sosyal Destek-SD, Pozitif Geribildirim-PG (Tiryaki, 2000). Toros ve Tiryaki (2006) tarafından hesaplanan iç tutarlık katsayıları (EÖ) için .80, (DD) için .79, (OD) için .41, (SD) için .75 ve (PG) için .60'tır. Bu çalışma kapsamında, Cronbach Alpha ile hesaplanan iç tutarlık katsayıları eğitim- öğretim davranışı için .86, demokratik davranış için .75, sosyal destek davranışı için .78, pozitif geri bildirim için .86 ve otoriter davranış için .68 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programından yararlanılarak çözümlenmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek için Kolmogorov-Smirnov testi yapılmış, verilerin normal dağıldığı tespit edildikten sonra öğrencilerin cinsiyet ve üniversite değişkenleri için Bağımsız Örneklem t testi, One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) ile bakılmıştır. İlişkisel analizlerde ise Pearson Korelasyon testi kullanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin empatik eğilimlerinin sporda tercih ettikleri liderlik davranışlarına etkisini belirlemek için ise doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Verilere İlişkin Bulgular

Tablo 2. Katılımcıların Ölçeklerden Aldıkları Puan Ortalamalarının Dağılımı (n= 414)

Ölçekler ve alt boyutları	$\bar{x}$	Ss
Eğitim Öğretim (L1)	4,15	0,97
Demokratik Davranış (L2)	4,12	0,99
Otoriter Davranış (L3)	3,75	1,19
Sosyal Destek (L4)	4,05	1,02
Ödüllendirici Davranış (L5)	4,01	0,99
Liderlik Davranışları (Toplam)	4,06	1,01
Empatik Eğilimler Ölçeği (EEÖ)	3,27	1,21

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin liderlik davranışlarının $\bar{x}=4,06$ ortalama puanla yüksek düzeyde olduğu, empatik eğilimlerinin ise $\bar{x} =3,27$ ortalama puanla orta düzeyde olduğu görülmektedir. Öğrencilere uygulanan liderlik davranışları ölçeğine ait alt boyutlara bakıldığında tüm alt boyutlarda öğrencilerin almış olduğu ortalama puanların yüksek düzeyde olduğu liderlik davranışları ölçeğinin alt boyutlarda en yüksek ortalamasının ise eğitim-öğretim alt boyutunda $\bar{x} =4,15$ olduğu görülmektedir.

Tablo 3'te öğrencilerin cinsiyetlerine göre Empatik Eğilimleri ile Liderlik Davranışlarındaki anlamlı farklılığa ilişkin t testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyetlerine göre Empatik Eğilimlerindeki ve Liderlik Davranışlarındaki Anlamlı Farklılığa İlişkin t Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ss	t	Sd	p
Eğitim Öğretim (L1)	Kadın	201	4,23	0,44	3,63	412	,00**
	Erkek	213	4,10	0,50			
Demokratik Davranış (L2)	Kadın	201	4,22	0,50	3,89	412	,00**
	Erkek	213	4,02	0,55			
Otoriter Davranış (L3)	Kadın	201	3,91	0,64	5,08	412	,00**
	Erkek	213	3,59	0,64			
Sosyal Destek (L4)	Kadın	201	4,14	0,48	3,68	412	,00**
	Erkek	213	3,96	0,49			
Ödüllendirici Davranış (L5)	Kadın	201	4,04	0,59	1,04	412	,23
	Erkek	213	3,98	0,59			
Liderlik Davranışları (Toplam)	Kadın	201	4,15	0,44	4,06	412	,00**
	Erkek	213	3,98	0,43			
Empatik Eğilimler Ölçeği (EEÖ)	Kadın	201	3,25	0,41	-0,72	412	,46
	Erkek	213	3,28	0,44			

Tablo 3 incelendiğinde; öğrencilerin cinsiyetlerine göre empatik eğilimleri puan ortalamalarında anlamlı farklılık olup olmadığının incelenmesi sonucunda cinsiyetlere göre empatik eğilimleri puan ortalamalarında anlamlı bir tespit edilememiştir. Öğrencilerin liderlik davranışları ölçeğinin ödüllendirici davranış alt boyutu dışında, ölçeğin toplam puanı ve diğer bütün alt boyutlarda alınan puan ortalamalarının kadın öğrencilerin lehine anlamlı derecede fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4'te Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Üniversite türüne göre Empatik Eğilimleri ile Liderlik Davranışlarındaki anlamlı farklılığa ilişkin t testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Üniversite Türüne Göre Empatik Eğilimlerindeki ve Liderlik Davranışlarındaki Anlamlı Farklılığa İlişkin t Testi Sonuçları

	Üniversite	n	$\bar{x}$	Ss	t	Df	p
Eğitim Öğretim (L1)	KAEÜ	177	4,22	0,45	1,90	412	,06
	YOBÜ	237	4,13	0,49			
Demokratik Davranış (L2)	KAEÜ	177	4,11	0,54	-0,30	412	,76
	YOBÜ	237	4,13	0,53			
Otoriter Davranış (L3)	KAEÜ	177	3,66	0,71	-2,33	412	,02*
	YOBÜ	237	3,81	0,62			
Sosyal Destek (L4)	KAEÜ	177	4,14	0,50	3,10	412	,02*
	YOBÜ	237	3,99	0,48			
Ödüllendirici Davranış (L5)	KAEÜ	177	4,06	0,52	1,45	412	,14
	YOBÜ	237	3,98	0,62			
Liderlik Davranışları (Toplam)	KAEÜ	177	4,09	0,45	1,07	412	,28
	YOBÜ	237	4,04	0,44			
Empatik Eğilimler Ölçeği (EEÖ)	KAEÜ	177	3,33	0,42	2,79	412	,01**
	YOBÜ	237	3,22	0,42			

Tablo 4 incelendiğinde; Öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre empatik eğilimleri puan ortalamalarında anlamlı farklılık olup olmadığının incelenmesi sonucunda; öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre empatik eğilimleri puan ortalamalarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.01$). Bu anlamlı farklılık Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin "Empatik Eğilimleri" ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının ($\bar{x}=3,33$) Yozgat Bozok Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin ($\bar{x}=3,22$) empatik eğilimleri ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarından daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre liderlik davranışlarında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre Liderlik Davranışları alt boyutlarından "Otoriter Davranış Liderliği" düzeyleri incelendiğinde ($p < 0.05$)'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık Yozgat Bozok Üniversitesi'nde Öğrenim gören öğrencilerin ($\bar{x}=3,81$) "Otoriter Davranış Liderliği" alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarının Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin aldıkları puan ortalamalarından ($\bar{x}=3,66$) daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre; Liderlik Davranışları alt boyutlarından "Sosyal Destek Liderliği" düzeyleri incelendiğinde ($p < 0.05$)'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık Yozgat Bozok Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin ($\bar{x}=4,14$) "Sosyal Destek Liderliği" alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarının Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin aldıkları puan ortalamalarından ($\bar{x}=3,99$) daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre; liderlik davranışları toplam puan ortalamaları ve aynı ölçeğin Eğitim Öğretim, Demokratik Davranış, Ödüllendirici Davranış alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlılık ($p > 0.05$) olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 5'te Katılımcıların Öğrenim Gördüğü Sınıf Değişkenine Göre Empatik Eğilimleri İle Liderlik Davranışlarındaki Farklılığa İlişkin One-Way ANOVA Sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların Öğrenim Gördüğü Sınıf Değişkenine göre Empatik Eğilimleri ile Liderlik Davranışlarındaki Farklılığa ilişkin One-Way ANOVA Sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları	Sınıf Düzeyi	n	$\bar{x}$	Ss	Levene Test		F	p	Tamhane's
					istatistik	p			
Eğitim Öğretim (L1)	1.sınıf(1)	99	4,19	0,43	3,88	0,01	2,69	,05*	2-3
	2.sınıf(2)	124	4,08	0,54					
	3.sınıf(3)	87	4,26	0,45					
	4.sınıf(4)	104	4,17	0,44					
Demokratik Davranış (L2)	1.sınıf(1)	99	4,24	0,46	4,97	0,00	2,17	,09	-
	2.sınıf(2)	124	4,07	0,62					
	3.sınıf(3)	87	4,08	0,53					
	4.sınıf(4)	104	4,09	0,47					
Otoriter Davranış (L3)	1.sınıf(1)	99	3,96	0,66	0,94	0,42	4,59	,00**	1-2 1-4
	2.sınıf(2)	124	3,67	0,62					
	3.sınıf(3)	87	3,71	0,62					
	4.sınıf(4)	104	3,68	0,71					
Sosyal Destek (L4)	1.sınıf(1)	99	4,09	0,47	0,93	0,43	2,04	,11	-
	2.sınıf(2)	124	4,08	0,51					
	3.sınıf(3)	87	4,09	0,49					
	4.sınıf(4)	104	3,95	0,49					
Ödüllendirici Davranış (L5)	1.sınıf(1)	99	4,08	0,55	5,51	0,00	4,38	,01**	3-4
	2.sınıf(2)	124	4,01	0,62					
	3.sınıf(3)	87	4,14	0,41					
	4.sınıf(4)	104	3,85	0,66					
Liderlik Davranışları (Toplam)	1.sınıf(1)	99	4,14	0,42	2,57	0,54	2,18	,09	-
	2.sınıf(2)	124	4,02	0,50					
	3.sınıf(3)	87	4,10	0,41					
	4.sınıf(4)	104	4,01	0,44					
Empatik Eğilimler Ölçeği (EEÖ)	1.sınıf(1)	99	3,24	0,36	2,94	0,33	1,27	,29	-
	2.sınıf(2)	124	3,27	0,43					
	3.sınıf(3)	87	3,33	0,47					
	4.sınıf(4)	104	3,22	0,43					

Tablo 5 incelendiğinde; öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre empatik eğilimleri puan ortalamalarında anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmesi sonucunda öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre empatik eğilimleri puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p > 0.05$). Öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf değişkenine göre Liderlik Davranışları ölçeği ve alt boyutlarındaki farklılığa ilişkin bulgular incelendiğinde; Öğrencilerin "Liderlik Davranışları" ölçeğinin alt boyutlarından "Eğitim-Öğretim" düzeylerinin sınıf düzeyinde anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. ($F=2,69$, $p=0,05$, $p < 0.05$). Anlamlı farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için Post Hoc testlerinden varyansların homojen olmaması sonucu Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Yapılan Tamhane's T2 testi sonucuna göre öğrencilerin "Liderlik Davranışları" ölçeğinin alt boyutlarından "Eğitim-Öğretim" düzeylerinde sınıf düzeyinin 2. grubu ile 3. grubu arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. 3. sınıf düzeyinde ($\bar{x}=4,26$) olan öğrencilerin Liderlik Davranışları alt boyutlarından Eğitim-Öğretim düzeyleri 2. sınıf düzeyindeki ($\bar{x}=4,08$) öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin “Liderlik Davranışları” ölçeğinin alt boyutlarından “Otoriter Davranış” düzeylerinin, sınıf düzeyine göre anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiştir ($F=4,59$, $p=0,00$, $p < 0.05$). Anlamlı farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan Tamhane’s T2 testi sonucuna göre öğrencilerin “Liderlik Davranışları” ölçeğinin “Otoriter Davranış” alt boyutunda 1. sınıf öğrencilerin puan ortalamalarının ($\bar{x}=3,96$) 2. sınıf ($\bar{x}=3,67$) ve 4. sınıf ($\bar{x}=3,68$) öğrencilerine göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin “Liderlik Davranışları” ölçeğinin alt boyutlarından “Ödüllendirici Davranış” düzeylerinin, sınıf düzeyine göre anlamlı derecede farklılaştığı tespit edilmiştir ($F=4,38$, $p=0,01$, $p < 0.01$). Anlamlı farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını tespit edebilmek için Yapılan Tamhane’s T2 testi sonucuna göre öğrencilerin “Liderlik Davranışları” ölçeğinin “Ödüllendirici Davranış” alt boyutunda 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamaları ($\bar{x}=4,14$) 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamalarından ($\bar{x}=3,85$) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf değişkenine göre “Liderlik Davranışları” ölçeği toplam puanı ve ölçeğin Demokratik Davranış, Sosyal Destek alt boyutlarında anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir ($p > 0.05$).

Tablo 6’da Öğrencilerin Empatik Eğilimleri ile Liderlik Davranışlarındaki arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 6. Empatik Eğilimler ile Liderlik Davranışları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Korelasyon Testi Sonuçları

Değişken	L F1	L F2	L F3	L F4	L F5	L Top	EEÖ
Eğitim Öğretim (L1)	1						
Demokratik Davranış (L2)	,752**	1					
Otoriter Davranış (L3)	,529**	,605**	1				
Sosyal Destek (L4)	,721**	,704**	,595**	1			
Ödüllendirici Davranış (L5)	,651**	,508**	,368**	,486**	1		
Liderlik Davranışları (Toplam)	,918**	,885**	,726**	,854**	,705**	1	
Empatik Eğilimler Ölçeği (EEÖ)	,088	,005	-,027	,064	,003	,042	1

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin empatik eğilimleri ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları ile liderlik davranışları eğilimleri ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Tablo 7’de Empatik Eğilimlerin, Liderlik Davranışları Üzerindeki Etkisine İlişkin Doğrusal Regresyon Analiz Sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 7. Empatik Eğilimlerin Liderlik Davranışları Üzerindeki Etkisine İlişkin Doğrusal Regresyon Analiz Sonuçları

Değişken	B	ss	t	p
Sabit	156,695	6,816	22,988	,000
Empatik Eğilimler	0,088	0,104	0,848	,397
R= 0,042	R2=-0,001			
F(1,413)=0,719	p= 0,397	Durbin-Watson=1,839		

Tablo 7 incelendiğinde Durbin Watson değerimiz 1,5’ten büyük, 2’ ye yakın olduğundan bağımlı değişken (Liderlik Davranışları) ve bağımsız değişken (Empatik Eğilimler) arasında otokorelasyon olmadığı, bağımlı değişken ve bağımsız değişken arasındaki ilişkinin yalancı ilişki olmadığı belirlenmiştir. Durbin Watson değerinin 2’ye yakın olması verilerimize Regresyon analizini yapabileceğimizi işaret eder. Genellikle 1,5-2,5 civarında bir Durbin-

Watson testi değeri otokorelasyon olmadığını göstermektedir (Kalaycı, 2005). Empatik Eğilimler ile Liderlik Davranışları arasındaki ilişkinin anlamlı olmadığı görülmüştür ($F(1,413)=0,719$ $p>0,05$ $p=0,397$). Regresyon analizi sonuçlarına göre liderlik davranışlarına eğilimin yordanmasına ilişkin regresyon eşitliği aşağıda verilmiştir. Liderlik Davranışları= $156,70 + 0,088 * \text{Empatik Eğilimler}$. Bu eşitliğe göre Empatik Eğilimler bir birim arttırıldığında Liderlik Davranışlarına olan eğilim $1,408'$ lik kuvvetle olumlu yönde etkilediği ancak bu etkinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir ($p >0,05$ $p=0,397$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin empatik eğilimleri ile liderlik davranışlarına etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler sonucunda katılımcılar arasında cinsiyet değişkenine göre kadın öğrencilerin "Empatik Eğilimleri" ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları erkek öğrencilere kıyasla anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde, bu bulguyu destekleyen çok sayıda araştırmacının mevcut olduğu görülmektedir. Dorak ve Vurgun (2006) takım sporu yapan farklı cinsiyetteki sporcuların empati düzeylerini inceledikleri çalışmalarında kadın sporcuların empati düzeylerinin erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Karakaya (2001) hemşirelik öğrencilerinin empati becerileri üzerinde yapmış olduğu çalışmada, kadın öğrencilerin empati kurma puanlarının erkek öğrencilere kıyasla anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ekinci (2009)'nin öğretmen adayları üzerinde yapmış olduğu çalışmasının sonucunda; empatik eğilim puan ortalamalarını cinsiyetlere göre incelemiş ve kadınlar lehine anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Satılmış (2012) yapmış olduğu çalışmada kadın öğrencilerin duyuşsal, bilişsel ve toplam empati düzeylerinin erkek öğrencilerin empati düzeylerinden yüksek olduğunu belirtmiştir. Bakır (2019)'ın üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmada kadınların, erkeklere kıyasla genellikle daha fazla empati kurma becerisinde oldukları bulgusuna ulaşmıştır. Ayrıca; Erçoban (2003) ilköğretim branş öğretmenleri üzerinde yaptığı çalışmada; Cohen ve Strayer (1996); D'Ambrosio, Olivier, Didon ve Besche (2009), bulguları mevcut çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir. Literatürdeki bazı araştırmalarda ise empatik eğilim puan ortalamalarında cinsiyete göre herhangi bir farklılık tespit edilememiştir. Akçakoyun, Çalışkan ve Karlı (2010) sporcular üzerinde yapmış olduğu çalışmalarında cinsiyet değişkeninin empati düzeyi üzerinde farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yayırdırgan (2008) ise erkekler ve kızlar arasında empatik eğilim düzeyleri açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmadığını belirtmiştir. Mevcut araştırmada kadın bireylerin empatik eğiliminin yüksek olmasının nedeni kadın bireylerin küçük yaştan itibaren daha hassas ve daha duygusal yetiştirilmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

Çalışmadan elde edilen veriler sonucunda katılımcılar arasında cinsiyet değişkenine göre liderlik davranışları alt boyutlarından "Eğitim-Öğretim Liderliği", "Demokratik Davranış Liderliği", "Otoriter Davranış Liderliği", "Sosyal Destek Liderliği" ve Liderlik Davranışları ölçeği toplam puanı açısından cinsiyeti kadın öğrencilerin Liderlik Davranışları düzeylerinin erkek öğrencilere oranla anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Liderlik Davranışları alt boyutlarından "Ödüllendirici Davranış Liderliği" düzeylerinin cinsiyetlere göre incelenmesi sonucunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde;

mevcut çalışmayla paralellik gösteren araştırmalar mevcuttur; Gardiner ve Tiggemann (1999) yaptıkları çalışmalarında liderlik stili davranışlarının cinsiyete göre kadın bireylerin kişiler arası ilişki yönelimli ve görev yönelimlerinin erkek bireylerden anlamlı düzeyde daha fazla sahip oldukları belirlenmiştir. Çalışmamızdan farklı olarak Aydın vd. (2016) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarındaki öğrencilerin liderlik özelliklerini inceledikleri çalışmalarında sadece ölçeğin insan kaynakları çerçevesi alt boyutunda kadınların lehine anlamlı bir fark olduğu diğer alt boyutlarda farkın anlamlı olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Özdenk (2015) spor yapan ve yapmayan bireyler üzerinde yapmış olduğu çalışmasında, destekleyici ve katılımcı (insana yönelik) durumların cinsiyet değişkeni üzerinde fark oluşturmadığını belirtmiştir. Yine Eagly ve Johnson (1992) cinsiyet ve liderlik özellikleri üzerine yaptığı çalışmalarında kadınların daha çok sergiledikleri liderlik stili, demokratik ve katılımcı bir liderlik; erkeklerin sergiledikleri liderlik stili, otokratik ve buyurgan liderlik stilleri olduğunu tespit etmiştir. Bu durum, kadın öğrencilerin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak o kişinin duygularını ve düşüncelerini anlama becerilerinin erkek öğrencilerden daha fazla olması ile açıklanabilir.

Öğrencilerin empatik eğilimlerinin öğrenim gördükleri üniversite değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan analizin sonucunda; öğrencilerin “Empatik Eğilimleri” düzeylerinin Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilerin Yozgat Bozok Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilere kıyasla “Empatik Eğilimleri” düzeylerinin anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin liderlik davranışları alt boyutlarından “Sosyal Destek Liderliği” düzeyleri üniversite değişkenine göre incelendiğinde; Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilerin, Yozgat Bozok Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilere kıyasla “Sosyal Destek Liderliği” düzeylerinin anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin liderlik davranışları alt boyutlarından “Otoriter Davranış Liderliği” düzeyleri üniversite değişkenine göre incelendiğinde Yozgat Bozok Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamaları Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilere kıyasla anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde üniversite değişkeni ile empatik eğilim arasında herhangi bir anlamlı farklılık olup olmadığını ortaya koyan çalışmalara rastlanılmamıştır. Bu durum araştırma yapılan örneklem grubu ve ölçme araçlarının farklılığıyla açıklanabilir.

Çalışmadan elde edilen veriler sonucunda öğrencilerin öğrenim gördüğu sınıf değişkenine göre “Empatik Eğilimler” ölçeğinde sınıf düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Literatürde bu bulguyla ilişkili araştırmalar oldukça azdır. Mete ve Gerçek (2005) hemşirelik öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmasında, sınıf yükseldikçe empatik beceri puan ortalamalarının da yükseldiği sonucuna varılmıştır. Karakaya (2001) hemşirelik öğrencilerinin empati beceri puanlarını araştırdığı çalışmasında 4. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf öğrencilerine göre empati beceri puanlarının anlamlı düzeyde yüksek olduğunu belirtmiştir. Yine Ekinci (2009)’nin öğretmen adayları üzerinde yapmış olduğu çalışmasında 4. sınıf öğrencilerinin empatik eğilimleri 1. sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgu empati becerisinin daha erken yaşlarda kazanılmış olması gerektiğinden kaynaklanıyor olabilir.

Sınıf değişkenine göre öğrencilerin “Liderlik Davranışları” ölçeğinin alt boyutlarından “Eğitim-Öğretim” düzeylerinin sınıf düzeyine göre farklılığı incelendiğinde; 3. sınıf düzeyinde olan öğrencilerin liderlik davranışları alt boyutlarından olan eğitim-öğretim düzeylerinin 2. sınıf düzeyinde olan öğrencilere göre kıyasla anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin “liderlik Davranışları” ölçeğinin alt boyutlarından “Otoriter Davranış” düzeylerinin sınıf düzeyine göre farklılığı incelendiğinde; 1. sınıf düzeyinde olan öğrencilerin liderlik davranışları alt boyutlarından olan otoriter davranış düzeylerinin 2. sınıf ve 4. sınıf öğrencilerine kıyasla anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin “Liderlik Davranışları” ölçeğinin alt boyutlarından “Ödüllendirici Davranış” düzeylerinin sınıf düzeyine göre farklılığı incelendiğinde; 3. sınıf düzeyinde olan öğrencilerin liderlik davranışları alt boyutlarından olan ödüllendirici davranış düzeylerinin 4. sınıf olan öğrencilere göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür. Literatür incelendiğinde Uslu (2018) üniversite öğrencilerinin liderlik algılarını değerlendirdiği çalışmasında dördüncü sınıf öğrencileri ile birinci sınıf öğrencileri arasında, 4. sınıf öğrencileri lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yıldırım (2020) tarafından yapılan “Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Liderlik Özellikleri” çalışmasında 4. sınıf öğrencilerinin 1., 2. ve 3. sınıf öğrencilerine göre liderlik özelliklerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine Dugan ve Komives (2007); Lin (2003) yapmış oldukları çalışmalarda sınıf düzeyi arttıkça liderlik becerilerinin arttığı sonucunu desteklemektedir. Bu çalışmalardan farklı olarak Özmütlu (2008) Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarında öğrenim gören öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmasında sınıf değişkenin liderlik becerileri üzerinde farklılık oluşturmadığını belirtmiştir. Bu durum, öğrencilerin liderlik becerilerini geliştirebilmesi ve daha çok uygulamaya dönük derslerin (topluma hizmet uygulamaları, öğretmenlik uygulaması, staj vb.), üst sınıfların programlarında yer almasıyla açıklanabilir.

Öğrencilerin empatik eğilimleri ölçeği ile liderlik davranışları eğilimleri ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir. Empatik eğilimlerin, liderlik davranışları üzerindeki etkisine ilişkin doğrusal regresyon analiz sonuçlarına göre ise empatik eğilimlerin liderlik davranışlarını olumlu yönde etkilediği ancak bu etkinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde; mevcut çalışma ile paralellik gösteren çalışmalar; Vural (2008) okul öncesi eğitim kurumu yöneticilerini üzerinde yapmış olduğu çalışmasında; liderlik özelliklerinin yöneticilerin empatik beceri düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bell ve Hall (1954) tarafından yapılan araştırmada kişilerin empati kurma becerileri ve liderlik özellikleri arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmadan farklı şekilde Kellet vd. (2002) çoğunluğunun üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmasında, empati ile liderliğin olumlu ilişki içinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bakır (2019) spor bilimleri öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmasında; empatik eğilim puanları ile tercih edilen lider davranışı alt boyutlarından olan demokratik davranış, eğitim-öğretim ve otoriterlik davranış alt boyutları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Erkmen (2007) üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmasında; öğrencilerin empatik eğilim puanları ile tercih edilen lider davranışı alt boyutlarından olan sosyal destek, pozitif geri bildirim ve eğitim öğretim alt boyutları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Gunther vd. (2007) hemşirelik öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmalarında benzer şekilde liderliğin birçok özelliğinin, empati ile olumlu ilişki gösterdiğini

tespit etmiştir. Küçük (2017) özel yetenekli olan ve olmayan öğrenciler üzerinde yapmış olduğu çalışmada özel yetenekli olan öğrencilerin liderlik düzeylerinin, özel yeteneği olmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Stogdill (1981) çalışmada liderliğin birçok özellik ile ilişkili olduğunu ve bu özelliklerden birinin de zekâ olduğunu belirtmiştir. Bass (1990) zekânın liderlik için önemli bir özellik olduğunu belirtmiş ve yaptığı çalışmalarda genel olarak zekâ ile liderlik arasında güçlü bir ilişki olduğunu belirtmiştir.

Sonuç olarak; üniversite öğrencileri için oldukça önemli olan liderlik yeteneği literatür incelendiğinde; özellikle üniversite düzeyinde yapılan çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bir liderde mutlaka bulunması gereken empati kavramı özellikle bireyler arasındaki iletişimi etkileyen oldukça önemli bir kavramdır.

ÖNERİLER

Yapılacak araştırmalarda, empati ve liderlik eğitimi ile ilgili çalışmaların artırılması, bunun yanında geleceğin yetişkinleri olan üniversite öğrencilerine yönelik öğrencilerin liderlik özelliklerini geliştirebilmelerine fırsat sağlayan empati, iletişim ve kişisel gelişim konularında yapılacak çalışmaların önemli ve yararlı olacağı düşünülmektedir.

Etik Metni

“Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir.”

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: İlk yazar % 60, ikinci yazar % 40 katkıda bulundu.

KAYNAKÇA

- Akçakoyun, F., Çalışkan, E. & Karlı, H. (2010). Dövüş ve takım sporcularının empati düzeylerinin karşılaştırılması. *Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 37-47.
- Aydın, R., Bozkuş, T. & Kul, M. (2016). Beden eğitimi ve spor yüksekokullarındaki öğrencilerin liderlik özelliklerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(Special Issue 1), 122-131.
- Ayyıldız Durhan, T. (2020). Antrenör adaylarının boş zaman eğitimi. *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 1-17.
- Bakır, Ç. (2019). *Fırat üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin empatik eğilimlerinin sporda tercih ettikleri liderlik davranışlarıyla karşılaştırılması* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Bass, B. M. & Stogdill, R. M. (1990). Bass & Stogdill's handbook of leadership: Theory, research, and managerial applications. Simon and Schuster.
- Bell, G. B. & Hall, H. E. (1954). The relationship between the leadership and empathy. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 49, 156-157.
- Bülbüloğlu, A. (2001). *Duygusal zekânın liderlik üzerine etkileri ve bir saha araştırması* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.

- Chelladurai, P. & Saleh, S. D. (1980). Dimensions of leader behavior in sports: development of a leadership scale. *Journal of Sport Psychology*, 2(1), 34-45.
- Cohen, D. & Strayer, J. (1996). Empathy in conduct-disordered and comparison youth. *Developmental Psychology*, 32(6), 988.
- D'Ambrosio, F., Olivier, M., Didon, D. & Besche, C. (2009). The basic empathy scale: A French validation of a measure of empathy in youth. *Personality and Individual Differences*, 46(2), 160-165.
- Dorak, F. & Vurgun, N. (2006). Takım sporları açısından empati ve takım birlikteliği ilişkisi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 73-77
- Dökmen, Ü. (1988). Empatinin yeni bir modele dayanılarak ölçülmesi ve psikodrama ile geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1-2), 155-190.
- Dökmen, Ü. (1994). *İletişim çatışmaları ve empati*. Remzi Kitabevi.
- Dökmen, Ü. (2004). *Sanatta ve günlük yaşamda iletişim çatışmaları ve empati*. Sistem Yayıncılık.
- Dugan, J. P. & Komives, S. R. (2007). Developing leadership capacity in college students. College Park: National Clearinghouse for Leadership Programs.
- Eagly, A. H. & Johnson, B. T. (1990). Gender and leadership style: A meta-analysis, *Psychological Bulletin*, 108(2), 233.
- Ekinci, Ö. (2009). *Öğretmen adaylarının empatik ve eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Erçoban, S. (2003). *İlköğretim II. kademesindeki branş öğretmenlerinin empatik eğilim düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erkmen, G. (2007). *Selçuk üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin empatik eğilimlerinin sporda tercih ettikleri lider davranışları ile karşılaştırılması* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Gardiner, M. & Tiggemann, M. (1999). Gender differences in leadership style, job stress and mental health in male-and female-dominated industries. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 72(3), 301-315.
- Goleman, D., Welch, S. & Welch, J. (2012). *What makes a leader?* Findaway World, LLC.
- Gunther, M., Evans, G., Mefford, L. & Coe, T. R. (2007). The relationship between leadership styles and empathy among student nurses. *Nursing Outlook*, 55(4), 196-201.
- Karakaya, A. D. (2001). *Akdeniz Üniversitesi'ndeki hemşirelik öğrencilerinin empati becerileri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınları.
- Kaya, A. & Siyez, D. M. (2010). KA-Sİ çocuk ve ergenler için empatik eğilim ölçeğinin geliştirilmesi geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 35(156).
- Kellett, J. B., Humphrey, R. H. & Sleeth, R. G. (2002). Empathy and complex task performance: Two routes to leadership. *The Leadership Quarterly*, 13(5), 523-544.

- Küçük, H. D. (2017). *Özel yetenekli olan ve olmayan 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin liderlik becerilerinin empati becerileri ile ilişkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Lin, G. J. (2003). *Leadership development of college students in Taiwan*. (Unpublished PhD Thesis), Indiana University.
- Mete, S. & Gerçek, E. (2005), PDÖ yöntemiyle eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin empatik eğilim ve becerilerinin incelenmesi. *ÇÜ Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 9(2), 11-17.
- Özdenk, S. (2015). Bireysel ve takım sporuyla uğraşan sporcular ile spor yapmayan bireylerin duygusal zekâ ve liderlik özelliklerinin incelenmesi [Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı.
- Özmutlu, İ. (2008). *Beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin liderlik ve yaratıcılık özelliklerinin karşılaştırılması (Gazi Üniversitesi Örneği)* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Satılmış, B. H. (2012). *Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bazı değişkenlere göre psikolojik belirtileri ve empatik eğilim düzeyleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Shapiro, L. E. (2000). *Yüksek EQ'lu çocuk yetiştirmek. Anne ve babalar için duygusal zeka rehberi* (çeviri: Ü.Kartal). Varlık Yayınları.
- Stogdill, R. M. (1981). *Traits of leadership: A follow-up to 1970*. In B. Bass (Ed.) *Handbook of leadership* (59-78). Free Press.
- Tiryaki İ. (2000). *Spor psikolojisi, kavramlar, kuramlar ve uygulama*. Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Toros, T. & Tiryaki, Ş. (2006). Sporda liderlik ölçeği'nin-futbolcuların antrenör davranışlarını algılaması versiyonunun-geçerlik ve güvenilirlik çalışması. 9. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Muğla*.
- Uslu, T. (2018). *Üniversite öğrencilerinin liderlik, akademik özyeterlik ve okula yabancılaşma algıları (Erzincan Üniversitesi örneği)* [Yayımlanmamış Doktora Lisans Tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Vural, Ö. (2008). Okul öncesi eğitim kurumu yöneticilerinin liderlik özellikleri ve empatik becerilerinin incelenmesi [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Yaydırgan, İ. (2008). *Grup rehberliği yoluyla empatik beceri geliştirmede edebi eserlerin kullanımı* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Yıldırım, M. (2020). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin liderlik özellikleri*. Özgür Karataş (Ed.) In: *Spor Bilimleri Alanında Akademik Çalışmalar içinde* (ss. 83-102). Gece Kitaplığı.